

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 45 Volume: 9 Issue: 45

Ağustos 2016 August 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

**TÜRKİYE'DE VETERİNER HEKİMLİĞİ TARİHİ VE DEONTOLOJİ ALANI AKADEMİSYENLERİNİN
BİYOGRAFİ ÇALIŞMALARINI BİBLİYOGRAFYASI¹
BIBLIOGRAPHY OF BIOGRAPHIC STUDIES OF THE HISTORY OF VETERINARY MEDICINE AND
DEONTOLOGY ACADEMICIANS IN TURKEY**

**Özgül KÜÇÜKASLAN*
Nigar YERLİKAYA****

Öz

Türkiye'de veteriner hekimliği tarihi kapsamında gerçekleştirilen biyografi çalışmaları, alanın önde gelen isimlerden olan Muzaffer Bekman tarafından başlatılmıştır. Bu çalışmalar, Prof. Dr. Nihal Erk ve Prof. Dr. Ferruh Dinçer'in çabalarıyla devam ettirilmiş ve alana katılan diğer akademisyenlerin eserleriyle de gelenekselleştirilerek sürdürülmüştür. Araştırma, veteriner hekimliği tarihi ve deontoloji alanı akademisyenleri tarafından geçmişten günümüze hazırlanan biyografik eserlerin bir araya getirilerek bu konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara derli-toplu bir bibliyografya kaynağı sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen, Bibliyografya, Biyografi Çalışmaları, Tarih, Veteriner Hekimliği.

Abstract

The biography studies within the scope of the veterinary history have started by Muzaffer Bekman as one of the pioneers of the field. It has been continued by the efforts of Prof. Nihal Erk and Prof. Ferruh Dinçer and also has been traditionalized by the other academicians who are attended to the field later on. This study is performed in order to present a tidy and ordered bibliographic source by collecting the biographic studies on the field of veterinary history and deontology to the researchers who is willing to make research about the topic.

Keywords: Academician, Bibliography, Biographic Studies, History, Veterinary Medicine.

Giriş

Tarihte başarıları, yaptıkları ve etkileriyle önemli olarak kabul edilen kişilerin yaşam öykülerini yazmak için yapılan araştırmalara "*biyografi çalışmaları*", belirli bir konuya ait yazılan eserlerin düzenlenerek listeler halinde künyelerinin verildiği çalışmalara ise "*bibliyografi (bibliyografya, kaynakça) çalışmaları*" adı verilmektedir. Bibliyografi çalışmaları, bir bilim dalında, belli bir konuda o zamana kadar yapılmış olan çalışmaları ortaya koyan önemli yapıtlardır (Arı, 2011:270). Türkiye'de veteriner hekimliği tarihi araştırmaları kapsamında gerçekleştirilen biyografik çalışmaların ilk örnekleri, alanın önde gelen isimlerinden olan Muzaffer Bekman tarafından verilmiştir (Başagaç ve Öztürk, 2003: 45). Bu çalışmalar, 1950 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde kurulan Veteriner Tarihi ve Deontoloji Kürsüsünün ilk akademisyenleri olan Prof. Dr. Nihal Erk ve Prof. Dr. Ferruh Dinçer'in (Erk ve Dinçer, 1970: 236) çabalarıyla devam ettirilmiş ve sonraki yıllarda alana katılan diğer akademisyenlerin çalışmalarıyla da hız kazanmıştır. Meslek mensuplarının vefatlarının ardından "*meslek büyüğümüze son görevimiz*" hissiyatıyla kaleme alınan "*nekroloji (Ölmüş birinin anısına yazılan yazı)*" türü yazılar (TDK, 2016), biyografik eserlerin ilk örneklerini oluşturmuştur. Tarih yazımı türlerinden olan nekrolojiler, nesnel değerlendirmelerin yanında, duygu yüklü öznel değerlendirmeleri de barındıran ve ölen kişinin üstün nitelikleri, erdemleri, başarıları ve yapıtlarını ortaya koyan eserlerdir (Arı, 2011: 275). Bunun yanı sıra ilerleyen yıllarda veteriner hekimliği tarihi alanının gelişmesiyle birlikte, veteriner hekimliği mesleğinin önde gelen periyodiklerinde, bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilen ve belgelere dayalı araştırmaların ürünleri olan "*bilimsel biyografi*" türünde araştırmalar da ortaya koyulmuştur.

Veteriner hekimliği tarihi alanında çalışma yapan akademisyenlerin karşılaştıkları en önemli zorluklardan biri de daha önce yazılmış biyografik eserlere ulaşma zorluğudur. Bu tür araştırmalara yönelecek olan kişilerin, daha önce yazılmış olan biyografik çalışmaların bibliyografik bilgilerine olabildiğince sahip olmaları gerekmektedir. Biyografik eserlerin tamamına ulaşılabilmesi için ise günlerce sürebilecek uzun uğraşların verilmesi gerekmektedir. Daha önce ülkemizde veteriner hekimliği alanında

¹ Bu çalışma, 25-27 Mayıs 2016 tarihleri arasında Bursa'da gerçekleştirilen V. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu'nda sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

* Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, ozgul.kucukaslan@dicle.edu.tr

** Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, nyerlikaya@ankara.edu.tr

gerçekleştirilen bibliyografya çalışmaları arasında, "biyografi çalışmaları" özelinde gerçekleştirilen her hangi bir araştırmanın bulunmaması, alanın bir eksikliği olarak değerlendirilmektedir. Çalışma bu eksikliği gidermek, veteriner hekimliği mesleğine yönelik biyografi çalışmalarının bir araya getirilerek, bu tür çalışmalar yapmak isteyen araştırmacılara derli-toplu bir kaynak sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Geçmişten günümüze veteriner hekimliği alanında meslek mensupları tarafından biyografi türünde yazılan yazıların tamamının niceliği dikkate alınarak sınırlandırılan çalışmada, yalnız bu alanda görev yapmış/yapmakta olan akademisyenler tarafından gerçekleştirilen çalışmalar ele alınmıştır. İstisna olarak, veteriner hekimliği tarihine önemli katkıları olan, Cumhuriyet'in ilk veteriner tarihi kitabının yazarı ve biyografi çalışmalarının da öncüsü olarak kabul edilen Muzaffer Bekman'ın (Dinçer, 1978:5-19) ve Türkiye'nin ilk Veteriner Tarihi ve Deontoloji Kürsüsünde vekâleten görev alana değerli katkılar sunan Prof. Dr. A. Nevzat Tüzdil'in (Erk ve Dinçer, 1970: 236) eserleri de araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışmada, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi kütüphanesinden, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı kütüphane ve arşivinden yararlanılmış, bunun yanı sıra, güncel eserlere eksiksiz olarak ulaşabilmek amacıyla, Türkiye'deki veteriner fakültelerinin 16'sında aktif olarak görev yapan akademisyenlerden eser listeleri temin edilmiştir. Biyografi çalışmalarının orijinal tam metinlerine de ulaşılmaya çalışılmıştır. Eserler, kitap/kitap bölümleri, makaleler ve bildiriler olarak üç bölümde sınıflandırılmıştır. Tespit edilen eserlerin künyeleri, metinde önce yazarların adlarına göre alfabetik olarak, sonra da kronolojik olarak sıralanmıştır.

1. Kitap/Kitap Bölümleri

- Ahmet Nevzat Tüzdil (1948). *Hayatlarını İlim Uğruna Feda Etmiş Üç Veterinerimiz*, Türk Veteriner Hekimliği 105 Yaşında, Ankara: Yüksek Ziraat Enstitüsü Basımevi, s. 21-23.
- Çağrı Çağlar Sinmez, Aşkın Yaşar (2011). *Veteriner Hekimliği Yönüyle Mehmet Akif*, Hakikat Adamı Mehmet Akif'e Armağan, Konya: Erman Ofset, s. 338-355.
- Ferruh Dinçer (1987). *Mehmet Âkif Ersoy'un Veteriner Hekim Olarak Meslekî ve İlmî Kişiliği*, Ölümünün 50. Yılında Mehmet Akif Ersoy'u Anma Kitabı, Ankara: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yay. No: 99, s. 37-66.
- Ferruh Dinçer (2011). *2011 Mehmet Âkif Ersoy Yılı Anısına Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy Dosyası*, Türk Veteriner Hekimleri Birliği Yayını, Ankara: Atalay Matbaacılık, 330s.
- Muzaffer Bekman (1945). *Veteriner Hekimliğimizin Büyükleri (Biyografi)*, İstanbul: Marifet Basımevi, 149s.
- Muzaffer Bekman (1948). *Türkiye'de Bakteriyojoloji'nin Başlangıç Tarihi ve Ordinaryüs Profesör Bakteriolog Dr. Ahmet Refik Güran (Biographie)*, İstanbul: Hüsnütabiat Basımevi, 24s.
- Muzaffer Bekman (1961). *Veteriner Mesleğinde Fikir ve Sanat Adamları*, İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası, 163s.
- Muzaffer Bekman (1963). *Üç Bilgin*, İstanbul: Hüsnütabiat Basımevi, 51s.

2. Makaleler

- Ahmet Nevzat Tüzdil (1941). "Memleketin Büyük Biyoloğunun, Veteriner Bakteriolog Osman Nuri'nin Ölümünün Yıl Dönümü", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 11, S. 1, s. 22-26.
- Ahmet Nevzat Tüzdil (1955). "Ord. Prof. Samoel Aysoy Emekliye Ayrılıyor", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 25, S. 106-107, s. 2394-2397.
- Aşkın Yaşar (1997). "Prof. Dr. Nazif Anıl'ın Hayatı ve Çalışmaları Üzerinde Bir İnceleme", *Veteriner Bilimleri Dergisi*, C. 13, S. 1, s. 157-160.
- Aşkın Yaşar (1998). "Emekliye Ayrılan Prof. Dr. Leyla Kalaycıoğlu Hoca'nın Hayatı ve Çalışmaları", *Veteriner Bilimleri Dergisi*, C. 14, S. 1, s. 71-73.
- Aşkın Yaşar (1998). "Prof. Dr. Mehmet Kocabatmaz Hoca'nın Hayatı ve Bilimsel Çalışmaları", *Veteriner Bilimleri Dergisi*, C. 14, S. 1, s. 147-150.
- Aşkın Yaşar, Serdar İzmirli, Gökhan Aslım (2010). "Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Serbest Veteriner Hekimi Adnan Ertanık'ın Hayatı ve Çalışmaları", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 10, S. 1-2, s. 111-117.
- Aytaç Ünsal (2014). "Hasan Âli Türker (23 Temmuz 1916- 1 Aralık 1967)", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 9, s. 41-45.
- Berfin Melikoğlu, Raziye Tamay Başağaç Gül, Türel Özkul (2009). "Paul Ambroise Remlinger: A Pasteurien in Turkey and His Studies on Rabies", *Revue de Médecine Vétérinaire*, C. 160, S. 7, s. 374-377.
- Berfin Melikoğlu (2012). "Osman Nuri Eralp - Mesleğe Adanmış Bir Yaşam", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 12, S. 1-2, s. 112-127.
- Çağrı Çağlar Sinmez, Aşkın Yaşar (2011). "Veteriner Hekimliği Yönüyle Mehmet Akif Ersoy", *Sağlık Bilimleri Dergisi*, C. 20, S. 2, s. 143-149.
- Çağrı Çağlar Sinmez, Gökhan Aslım, Aşkın Yaşar (2012). "Türkiye'de İlk Serbest Veteriner Hekimlerden Milli Voleybolcu Burhan Yamanoglu'nun Hayatı ve Çalışmaları", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 12, S. 1-2, s. 137-142.
- Erden Sedat Arslan (1999). "Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Prof. Dr. Necdet Leloğlu Emekliye Ayrıldı (Biyografi)", *Adnan Menderes Üniversitesi Bülteni*, Özel Sayı, s. 5-20.

- Erden Sedat Arslan (2004). "Prof. Dr. Necdet Güzel (Biyografi)", *Adnan Menderes Üniversitesi Bülteni*, Özel Sayı, s. 3-8.
- Erden Sedat Arslan (2008). "Prof. Dr. Mehmet Besim Özlem (Biyografi)", *Adnan Menderes Üniversitesi Haber Dergisi*, Özel Sayı, s. 5-12.
- Erden Sedat Arslan (2009). "Prof. Dr. Mustafa Sarı'nın Özgeçmişi (Biyografi)", *Adnan Menderes Üniversitesi Haber Dergisi*, Özel Sayı, s. 3-12.
- Erden Sedat Arslan, E Tanrıbuyurdu, Y Kayacık, S Alpözen (2012). "İstiklâl Madalyası Sahibi Bir Veteriner Hekim; Ord. Prof. Dr. Süreyya Tahsin Aygün", *Neşter Dergisi*, C. 4, S. 14, s. 26-30.
- Erden Sedat Arslan (2012). "Mehmet Âkif Ersoy'u Veteriner Hekim Olmaya Götüren Sebepler ve Veteriner Hekimlik Yaparken Gösterdiği Etik Tutumlar", *Animal Health Production and Hygiene*, C. 1, s. 59-63.
- Erol Alaçam, Hakkı İzgür, Nihal Erk (2002). "Prof. Dr. Hüseyin Erk'i Anma (1914-2001)", *Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 73, S. 1-2, s. 57-59.
- Ferruh Dinçer (1964). "Prof. Dr. Nevzat Tüzdil (1900-1965) Ardından", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, S. 11, s. 208-210.
- Ferruh Dinçer (1964). "Prof. Dr. Mahmut Şemsi Kural Emekliye Ayrıldı", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 1-2, s. 6-7.
- Ferruh Dinçer (1964). "Emekliye Ayrılan Prof. Dr. M. Şemsi Kural'a Yapılan Tören", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 3-4, s. 227-230.
- Ferruh Dinçer (1974). "İki Büyük Kaybımız ve Veteriner Tarihimizdeki Önemleri (Muzaffer Bekman ve Prof. Dr. Selahattin Nejat Yalkı)", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 44, S. 3-4, s. 85-87.
- Ferruh Dinçer (1976). "Veteriner Tarihimizin Canlı Belgesini Yitirdik (Şefik Kolaylı)", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 46, S. 1-3, s. 63-64.
- Ferruh Dinçer (1978). "Muzaffer Bekman ve Türk Veteriner Hekimliğindeki Yeri", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 48, S. 1, s. 5-19.
- Ferruh Dinçer (1982). "Ord. Prof. Dr. Süreyya Tahsin Aygün'ün Hayatı ve Bilimsel Çalışmaları", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 29, S. 1-2, s. 256-276.
- Ferruh Dinçer (1983). "Üç Bilim Şehidimiz ve Bilim Tarihimizdeki Yerleri", *Kemalist Atılım*, 2.
- Ferruh Dinçer (1985). "Mehmet Akif", *Yeni Kalem Aylık Kültür Edebiyat ve Sanat Dergisi*, S. 2, s. 7-8.
- Ferruh Dinçer (1986). "Ölümünün 50. Yıldönümünde Veteriner Hekim Mehmet Akif", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 33, S. 3, s. 493-500.
- Ferruh Dinçer (2005). "Veteriner Hekimliği Arşivinden Bir Örnek: Fazlı Faik Yeğül'ün Otobiyografisi", *Osmanlı Bilimi Araştırmaları, Emre Dölen Armağanı*, C. 6, S. 2, s. 117-124.
- Ferruh Dinçer (2009). "Ord. Prof. Dr. Süreyya Tahsin Aygün'ün Hayatı ve Bilimsel Çalışmaları", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, S. 3-4, s. 97-108.
- Ferruh Dinçer (2009). "(Meslek) Çınarımızın Bir Dalı Kırıldı, Dr. Med. Vet. Seyit Ahmet Özsoy", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 3, s. 7-10.
- Ferruh Dinçer (2013). "Türk Veteriner Hekimliği Bir Bilim Elçisini Kaybetti: Prof. Dr. Ernst-Heinrich Lochmann (25.01.1926-01.03.2013)", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 13, S. 1-2, s. 116-119.
- Ferruh Dinçer (2014). "Bir Ömür Böyle Geçti, Prof. Dr. Nihal Erk (Ankara 1921-İstanbul 11 Şubat 2014)", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 9, s. 19-28.
- Ferruh Dinçer (2014). "Bir Ömür Böyle Geçti, Prof. Dr. Nihal Erk (Ankara 1921-İstanbul 11 Şubat 2014)", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 14, S. 1-2, s. 109-118.
- Muzaffer Bekman (1935). "Le Professeur Paul Dechambre (1868-1935)", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 5, S. 3, s. 369-373.
- Muzaffer Bekman (1938). "Ali Rıza Uğur (1870-1938)", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 8, S. 5-6, s. 322-326.
- Muzaffer Bekman (1939). "Bay Muhlis Erkmen", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 9, S. 1-2, s. 2.
- Muzaffer Bekman (1941). "Ali Kâzım İnan (1879-1941)", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 11, S. 2, s. 52-54.
- Muzaffer Bekman (1947). "Kıymetli Meslekdaşımız Raif Köylüoğlu'nu Kaybettik", *Türk Veterinerler Cemiyeti Dergisi*, C. 17, S. 14-15, s. 115-119.
- Muzaffer Bekman (1954). "Bir Alimin Ölüm Yıldönümü Münasebetiyle, İsmail Hakkı Çelebi", *Yeni İstanbul Gazetesi*. Gazete No:1826, 19 Aralık, s. 4.
- Muzaffer Bekman (1955). "Langestroth Kimdir?", *Yeni İstanbul Gazetesi*. Gazete No:1935, 7 Nisan, s.4.
- Muzaffer Bekman (1956). "Şair Mehmet Âkif", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 26, S. 122-123, s. 3260-3262.
- Muzaffer Bekman (1956). "Veteriner Hekimliğimizin Büyükleri", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 26, S. 122-123, s. 3252-3265.

- Muzaffer Bekman (1956). "Tarihte Şöhret Yapmış Veteriner Hekimler", *Yeni İstanbul Gazetesi*. Gazete No:2242, 13 Şubat, s. 4.
- Muzaffer Bekman (1959). "Fikir ve Sanat Adamları", *İstanbul Veteriner Hekimleri Odası Bülteni*, S. 19-20, s. 6-12.
- Muzaffer Bekman (1960). "Ordinaryus Profesör Samoel Aysoy'u Kaybettik (1885-1960)", *İstanbul Veteriner Hekimleri Odası Bülteni*, S. 1, s. 4.
- Muzaffer Bekman (1960). "Tevfik Başer'in Ardından (1893-1960)", *İstanbul Veteriner Hekimleri Odası Bülteni*, S. 3-4, s. 3-4, 17.
- Muzaffer Bekman (1962). "Hatıralara Hürmet, Ord. Prof. Bakteriyolog Dr. Refik Güran (1873-1963)", *İstanbul Veteriner Hekimleri Odası Bülteni*, S. 1-2, s. 27-29.
- Muzaffer Bekman (1963). "Şeyhuletıbbıa Ord. Prof. Bakteriyolog Dr. A. Refik Güran", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 33, S. 7-8, s. 269-272.
- Muzaffer Bekman (1963). "Cafer Fahri Dikmen (1876-1962)", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 33, S. 9-10, s. 393-395.
- Muzaffer Bekman (1965). "Kimyager Ord. Prof. Dr. Fazlı Faik Yeğül (1882-1965)", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 35, S. 11-12, s. 626-629.
- Muzaffer Bekman (1967). "Ziya Ulusoy", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 37, S. 10, s. 31-32.
- Nihal Erk (1961). "Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğreniminin 119'uncu Yılı ve Sivil Veteriner Teşkilâtının Kurucusu Mehmet Ali Bey", *Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, C. 31, S. 182-183, s. 452-456.
- Nihal Erk (1962). "Pasteur ve Veteriner Hekimlik", *Türk Veteriner Hekimleri Derneği Dergisi*, S. 184-185, s. 26-30.
- Nihal Erk (1963). "Dr. B. T. Simms'i Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 1, s. 1-3.
- Nihal Erk (1964). "Prof. Dr. Nevzat Tüzdil'i Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 1-2, s. 2-3.
- Nihal Erk (1964). "Hocam Prof. Dr. Nevzat Tüzdil'in Ölümü Üzerine", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 3-4, s. 214-221.
- Nihal Erk (1965). "Ord. Prof. Dr. Fazlı Faik Yeğül (1882-1965)", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 3, s. 250-256.
- Nihal Erk (1968). "İlk Türk Bakteriyologlarından Adil Mustafa", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 1, s. 24-28.
- Nihal Erk (1968). "Prof. Dr. Enver Sengir'i Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 1, s. 159-161.
- Nihal Erk (1968). "Ord. Prof. Hilmi Dilgimen'i Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 3-4, s. 279-281.
- Nihal Erk (1971). "Prof. Dr. Ömer Ertürk'ü Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 2, s. 146-148.
- Nihal Erk (1972). "Prof. Dr. İlhan Özer'i Kaybettik", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 19, S. 1-2, s. 1-5.
- Nihal Erk (1977). "Ölümünün Dördüncü Yıl Dönümünde Hocam Selahattin Batu", *Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, C. 24, S. 2, s. 319-323.
- Nihal Erk (1977). "Adil Mustafa (Adil Bey), A Pioneer Veterinary Bacteriologist in Turkey", *Historia Medicinæ Veterinariae*, C. 2, S. 4, s. 99-101.
- Nihal Erk (2002). "Selahattin Batu", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 2, S. 1-2, s. 82-83.
- Özgül Küçükaslan, İbrahim Küçükaslan (2015). "Prof. Dr. Hüseyin Erk'in Yaşamı ve Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 86, S. 1, s. 10-21.
- Rahşan Öztürk, Raziye Tamay Başağaç (2002). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: Hüdai-Ahmet-Kemal Cemil", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 2, S. 3-4, s. 54-56.
- Raziye Tamay Başağaç, Rahşan Öztürk (2003). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: Naki Cevad Akkerman", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 3, S. 1-2, s. 45-47.
- Raziye Tamay Başağaç Gül, Türel Özkul (2003). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: İsmet İnönü", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 3, S. 3-4, s. 41-43.
- Raziye Tamay Başağaç Gül, Türel Özkul (2004). "İz Bırakanlar: Ölümünün Yüzüncü Yılında Adil Mustafa Şehzadebaşı", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 4, S. 1-2, s. 47-49.
- Raziye Tamay Başağaç Gül, Türel Özkul (2004). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: Ahmet Şefik Kolaylı", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 4, S. 3-4, s. 76-79.
- Raziye Tamay Başağaç Gül, Asuman Kızıltepe (2005). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: Ord. Prof. Dr. Üveys Maskar", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 5, S. 3-4, s. 75-77.

- Raziye Tamay Başağaç Gül, Savaş Volkan Genç, Naci Yaman (2006). "Bir Veteriner Hekimin Seyir Defteri Abdülkadir Yücel", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 6, S. 3-4, s. 55-60.
- Sabriye Doğanay Feldhaus, Ferruh Dinçer (2001). "Der Türkische Nationaldichter und Tierarzt Mehmet Akif Ersoy (1873-1936)", *Historia Medicinae Veterinariae*, C. 26, S. 2, s. 57-64.
- Savaş Volkan Genç (2009). "Ramazan Ustamız", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 3, s. 32-34.
- Savaş Volkan Genç (2010). "İçimizden Biri: Veteriner Hekim İlhan Gürcan", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 2, s. 31-32.
- Savaş Volkan Genç (2010). "İçimizden Biri: Hakan Yardımcı", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 3-4, s. 52-56.
- Savaş Volkan Genç (2011). "Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy", *Veteriner Hekimler Derneği Bülteni*, S. 3-4, s. 44-46.
- Şule Osmanağaoğlu (2005). "Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selâhattin Ceylan Emekli Oldu", *Veteriner Dünyası*, S. 12, s. 4.
- Şule Osmanağaoğlu (2010). "Türk Tarihinde Veteriner Hekim Büyüklerimiz", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 81, S. 1, s. 3-7.
- Şule Osmanağaoğlu (2010). "Fizan Sürgünü Veteriner Hekim Emin Çölaşan'ın Tarım, Hayvancılık ile Veteriner Hekimliğe İlişkin Görüş ve Önerileri", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 10, S. 3-4, s. 122-131.
- Türel Özkul, Raziye Tamay Başağaç Gül (2008). "The Colloboration of Maurice Nicolle et Adil Mustafa, the Discovery of Rinderpest Agent", *Revue de Médecine Vétérinaire*, C. 159, S. 4, s. 243-246.
- 3. Bildiriler**
- Asuman Kızıltepe, Berfin Melikoğlu (2006). "Ordinarius Professors in the Turkish Veterinary Education", *XXXVII International Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine & XII Spanish National Congress on the Veterinary History*, s. 347-352, León-Spain.
- Aşkın Yaşar, Serdar İzmirli (2008). "Veteriner Hekim Adnan Ertanık ve Türkiye'de Serbest Veteriner Hekimliğinin Gelişim Süreci", *II. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 199, Konya.
- Berfin Melikoğlu Gölcü, Şule Osmanağaoğlu (2011). "Mehmet Âkif Ersoy ve Türkiye'de Veteriner Hekimliği Tarihinde Mikrobiyoloji", *Ölümünün 75. Yıldönümünde Veteriner Hekim Mehmet Âkif Ersoy Sempozyumu*, s. 14-21, Samsun.
- Ferruh Dinçer (2007). "Ali Haydar Bayat'ın Ardından", *Osmanlı Sağlık Kurumları Sempozyumu*, s. 29-32, İstanbul.
- Ferruh Dinçer (2008). "Prof. Dr. Selâhattin Batu: Yaşamı, Bilim ve Sanat Yönü", *II. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 23-45, Konya.
- Ferruh Dinçer (2014). "Bir Ömür Böyle Geçti: Prof. Dr. Nihal Erk'in Yaşamından Kesitler", *IV. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 39-53, Samsun.
- Ferruh Dinçer (2016). "Prof. Dr. Nuran Yıldırım ve Bilim İnsanı-Bilim-Emeklilik Üzerine", *V. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s.19-27, Bursa.
- Ferruh Dinçer (2016). "Prof. Dr. Zihni Erençin (Manisa 1910-İstanbul 1993) Ankara Üniversitesinin Yedinci Rektörü (22 Haziran 1957-1959)", *V. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s.28-41, Bursa.
- Halis Yerlikaya (2006). "Prof. Dr. Mustafa Temizer: Hayatı ve Eserleri", *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 101-108, Elazığ.
- Mehtap Bağlıoğlu (2014). "Veteriner Hekim Gözüyle Veteriner Hekim Cengiz Aytmatov: Veteriner Hekimliği Yılları, Eserlerinde Hayvan Teması ve Ekolojiye Bakışı", *12. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi*, Kazan-Tataristan.
- Nihal Erk (2008). "Türkiye'de Veteriner Hekimliği Tarihinin Tarihi ve Selâhattin Nejat Yalkı", *II. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s.9-13, Konya.
- Nigar Yerlikaya, Özgül Küçükaslan (2016). "Prof. Dr. Abdullah Mahir Büyükpamukçu: Yaşamı, Eserleri ve Bilim Tarihindeki Yeri", *V. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 105, Bursa.
- Özgül Küçükaslan, Nigar Yerlikaya (2012). "Prof. Dr. R. Merih Hazıroğlu: the First Female Veterinary Anatomist and Pioneer of the Association of Veterinary Anatomy in Turkey", *40th International Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine*, s. 44, Utrecht-the Netherlands.
- Özgül Küçükaslan, Nigar Yerlikaya, Koray Tekin (2013). "Prof. Dr. M. Afif Sevinç: Hayatı ve Çalışmaları", *7. Ulusal Reprodüksiyon ve Suni Tohumlama Bilim Kongresi*, s. 122-123, Kars.
- Özgül Küçükaslan, Raziye Tamay Başağaç Gül (2015). "The First Female Academicians in the Turkish Higher Education of Veterinary Medicine", *32nd World Veterinary Congress*, s. 512, İstanbul.
- Özgül Küçükaslan, İbrahim Küçükaslan (2015). "Prof. Dr. Hüseyin Erk'in Yaşamı ve Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma", *Türk Veteriner Jinekoloji Derneği VI. Ulusal Kongresi*, s. 152-153, Fethiye.

Raziye Tamay Başağaç Gül (2006). "Prof. Dr. Ferruh Dinçer'in Bilimsel ve Meslek Yaşamından Kesitler", *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu*, s. 1-24, Elazığ.

Raziye Tamay Başağaç Gül, Özgül Küçükaskan, Nigar Yerlikaya (2010). "Female Veterinary Surgeons in Turkey", *39th International Congress of the World Association for the History of Veterinary Medicine (WAHVM) & 3rd National Congress of the Turkish Association for the History of Veterinary Medicine & Professional Ethics (TAHVMPPE)*, s.62, Antalya.

Sabriye Doğanay, Ferruh Dinçer (1989). "Der grosse Türkische Nationaldichter und Tierarzt Mehmet Âkif Ersoy (1873-1936)", *23th International Symposium on the History of Veterinary Medicine*, Schweden.

Sonuç

Veteriner hekimliği tarihi alanında önemli yeri olan biyografi çalışmalarının bir araya getirilerek oluşturulan bu bibliyografya denemesinde, çalışmalara ilişkin genel bir değerlendirme yapıldığında, yazıların hem hakemli ve hakemsiz dergilerde, hem de gazete ve bültenlerde dağılım gösterdiği görülmektedir. Nekroloji tarzında yazılan yazıların yanı sıra araştırmacı tarih yazımı türünde çalışmaların da yapılmış olduğu ve bu türe son yıllarda daha ağırlık verildiği belirlenmiştir. Araştırmada, "büyük bilimsel buluşlara, büyük hizmetlere imza atmış olma" özelliklerini taşıyan kişilere yönelik biyografi çalışmaları ile birlikte, yalnız ölüm ve emeklilik gibi nedenlerle yazılan biyografi çalışmalarının da yapıldığı görülmektedir. Bu durum, "büyük bilimsel buluşlara, büyük hizmetlere imza atmış olma" özelliklerini taşımayan kişilerin yaşam öykülerinin de anlatılmaya değer bulunduğunu göstermektedir. Bu tür biyografi yazılarının kaleme alınması; meslek yaşamı boyunca herkesin mesleğe farklı ölçülerde de olsa hizmet ettiği düşüncesi ile yıllar boyu süren emeğin bilinip takdir edilmesi olarak değerlendirilebilir. Araştırmacılar tarafından kaleme alınan biyografi çalışmalarının tümünün değerli olduğu, belli bir alanda emeği geçen kişilerin tanınması ve tanıtılmasının bir kadirşinaslık meselesi olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Türkiye'de veteriner hekimliği tarihi ve deontoloji alanı akademisyenlerinin öncülerinden olan Prof. Dr. Ferruh Dinçer (Dinçer, 1997: 6): "Son zamanlarda meslek örgütlerimizin yayın organlarında ve sınırlı olarak da Bakanlığın Dergisinde meslektaşlarımızın yaşam öykülerine, onların meslekî ve diğer alanlardaki etkinliklerine ilişkin yazılara yer verilmeye başlanmıştır. Bu uygulamayı meslek tarihçisi ve etik hocalığım yanında, bir okur olarak da benimsiyor ve desteklenmesini diliyorum" ifadeleri ile meslektaşlarımızın yaşam öykülerini anlatan çalışmaların önemine değinmiştir. Veteriner hekimliği tarihi akademisyenlerince, geleneksel olarak sürdürülen biyografi çalışmalarının, gelecek kuşaklarca da devam ettirilmesi, meslek bilinci açısından önem taşımaktadır. Veteriner fakültelerinde bu alanda, 2016 yılı itibarıyla görev yapan altısı profesör, dördü doçent, 12'si yardımcı doçent ve beşi araştırma görevlisi olmak üzere toplam 27 öğretim elemanı araştırma ve yayım etkinliklerini devam ettirmekte ve akademisyen sayısı gün geçtikçe artmaktadır. 1935 yılından Haziran 2016'ya kadar sekizi kitap/kitap bölümü, 83'ü makale ve 19'u bildiri olmak üzere toplam 110 biyografi çalışmasının gerçekleştirildiği ve akademisyen sayısındaki artışa paralel olarak biyografik çalışmalarda da artış olduğu gözlemlenmektedir. Sonuç olarak, bibliyografya çalışması ile geçmişten günümüze veteriner hekimliği tarihi akademisyenleri tarafından gerçekleştirilen biyografi çalışmaları hakkında genel bir değerlendirme yapma olanağı bulunmuş, bu çalışma ile okuyuculara, veteriner hekimliği mesleğine katkı sunan kişilerin isimlerini toplu halde görebilecekleri bir kaynak sunulmuş, araştırmacılara da yeni biyografi çalışmalarına zaman kazandırabilecek, ışık tutabilecek bir literatür verilmiştir. Bu noktadan bakıldığında bu bibliyografya çalışması ile önemli bir eksikğin giderildiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

ARI, Kemal (2011). *Tarih Yöntemi*, İzmir: İleri Kültür Merkezi.

BAŞAĞAÇ, R. Tamay, ÖZTÜRK, Raşan (2003). "Veteriner Hekimliği Tarihinde İz Bırakanlar: Naki Cevad Akkerman", *Türk Veteriner Hekimleri Birliği Dergisi*, C. 3, S. 1-2, s. 45-47.

DİNÇER, Ferruh (1978). "Muzaffer Bekman ve Türk Veteriner Hekimliğindeki Yeri", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 48, S. 1, s. 5-19.

DİNÇER, Ferruh (1997). "İz Bırakanlar Üzerine", *Veteriner Hekimler Derneği Dergisi*, C. 68, S. 4, s. 6.

ERK, Nihal, DİNÇER, Ferruh (1970). *Türkiye'de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları: 259.

Türk Dil Kurumu (2016). *Nekroloji*, Güncel Türkçe Sözlük, Erişim: <http://www.tdk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 18. 04. 2016.